

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Postboks 2076
3103 TØNSBERG

Deres ref.:

Vår ref.: 23/610

Vår dato: 06.06.2023

Saksbehandler: Mari Pleym // Kontor for
hjelpemidler og levekår

Spørsmål knyttet til refusjon etter sosialtjenesteloven § 26, frister mm

Det vises til deres e-post av 25. april 2023. Dere har etter oppfordring fra oss, og for å få avklart liggende saker om refusjon, blitt bedt om å sende inn hvilke problemstillinger som består ubesvart.

Som sedvanlig i refusjonssaker, har vi konferert med Ytelsesavdelingen i direktoratet der det er spørsmål knyttet til forståelse av folketrygdloven, frister mm. Vi har også konferert med Helsetilsynet hva angår spørsmål 1 (se under).

Under gjengis statsforvalterens spørsmål samt vår vurdering i saken:

1. Vi registrerer at rutinene vil bli endret for når forespørsel om refusjon blir sendt til NAV-kontoret. NAV-kontor kan når dette innføres fatte refusjonsvedtak som oppfyller kravene i sosialtjenesteloven.

Vi har saker liggende hvor refusjonsvedtaket er fattet før etterbetalingsvedtaket er fattet. Vi ser ikke bort fra at vi også framover vil kunne få slike klagesaker før nye rutiner er innført. Refusjonsvedtaket i disse sakene inneholder ikke de opplysningen det skal. Verken den som har klaget på vedtaket eller vi kan kontrollere at det kun er krevd refusjon i netto etterbetalt trygdeytelse måned for måned. Vedtakene er så mangelfulle at de etter vår vurdering må anses ugyldige.

Vi ber om avklaring på hva konsekvensen blir for vår klagesaksbehandling når påklaget vedtak i disse sakene er ugyldige.

Arbeids- og velferdsdirektoratet sin vurdering:

Vi er usikre på hvilke endringer i rutiner statsforvalteren her sikter til. Kommunen skal ikke fatte et refusjonsvedtak før man vet hvilket beløp som kommer til utbetaling og ev hvilke

NAV // ARBEIDS- OG VELFERDSDIREKTORATET // KONTOR FOR HJELPEMIDLER OG LEVEKÅR

Postadresse: Postboks 354 // 8601 MO I RANA

E-post: arbeids.og.velferdsdirektoratet@nav.no

www.nav.no //

trekk som skal gjøres i denne. I mai i 2022 sendte vi ut en ukemail hvor vi informerte om hvordan kommunene kan innhente informasjon til bruk i refusjonssaker. Kort fortalt vil dette være å kontakte den utbetalingsenheten som har ansvaret for ytelsen, hhv. NØP (NAV Økonomi Pensjonsytelser) for pensjonsytelser og NØS (NAV Økonomi Stønad) for Arena- ytelsene per telefon. De vil kunne informere om: bruttoutbetaling, skattetrekk og andre trekk.

Først vil vi understøtte at hvor mange opplysninger som ev. mangler og variasjon i sakene knyttet til størrelse og kompleksitet, vil avgjøre hva slags konsekvens det blir for utfallet i den enkelte sak. Statsforvalteren må som alltid gjøre konkrete vurderinger av den enkelte sak i tråd med prinsippene for klage som fremkommer av forvaltningsloven.

Når dere har klagesaker inne for vurdering og mangler opplysninger, vil Arbeids- og velferdsdirektoratet anbefale at dere gjennom kommunen forsøker å innhente den informasjonen som er nødvendig for å ta stilling i saken (om dette er forhold som kan repareres). Vi vil her vise til Helsetilsynets klagesaksveileder og anbefalingen om å begrense antall opphevinger. Det er også en mulighet for at statsforvalteren, der det er tale om enkle opplysninger, kan innhente dette selv ved å ringe aktuelle utbetalingsenheter.

For noen av disse tilfellene vil ikke saken kunne finne sin løsning uten at opplysninger fremskaffes og kommunen foretar nye vurderinger. I slike tilfeller må saken oppheves og hjemsendes til ny behandling med en konkret liste over hvilke forhold kommunen må få opplyst og vurdert.

Er det tale om store saksbehandlingsfeil (prosessuelle mangler), kan det bli tale om å anse vedtaket ugyldig. Dette er konkrete vurderinger som statsforvalterne må foreta. I saker der en ikke har gyldig/bindende vedtak, vil konsekvensen være at kommunen ikke har hjemmel til å holde midler den har fått utbetalt i refusjon i etterbetalingen tilbake. Det vil si at pengene må utbetales bruker.

Vi har i denne forbindelse konferert med Helsetilsynet. Om det skulle være behov for nærmere svar knyttet til dette spørsmålet vil vi vise til Helsetilsynet, som er nasjonal overordnet instans for klage på sosialtjenestelovsområdet.

2. Vi har i en sak fått oppgitt fra hvilken dato NAY mener at treukersfristen begynner å løpe. I samme sak har vi også etterbetalingsvedtaket. NAY oppgir en frist som er fire dager senere enn vedtaksdato. Dette vil ha betydning for om refusjonsvedtaket er fattet innen fristen. Når vi vurderer om treukersfristen er overholdt, ber vi normalt ikke om annen dokumentasjon enn etterbetalingsvedtaket. Ved beregning av når treukersfristen begynner å løpe, legger vi til grunn at det er dato for når etterbetalingsvedtaket er fattet. Er direktoratet enig i dette?

Arbeids- og velferdsdirektoratet sin vurdering:

Vi viser til rundskrivet til sosialtjenesteloven punkt 4.26.2.6 *Forholdet til folketrygdloven § 22-7*, hvor det fremkommer følgende;

«Ytelser etter folketrygdloven skal som hovedregel utbetales til tjenestemottaker så fort de er klar til utbetaling. Folketrygdloven § 22-7 åpner for at etterbetalingen kan utsettes i opptil tre uker i påvente av krav om refusjon av økonomisk stønad fra kommunen i NAV. Fristen går fra det tidspunkt etterbetalingen er klar til utbetaling, normalt vedtakstidspunktet. Dette gjelder uavhengig av når kommunen i NAV får melding om vedtaket.»

I rundskrivet til § 22-7 fremkommer tilsvarende. Det står blant annet der at: «Tre ukers-fristen regnes fra det tidspunktet ytelsen skulle ha vært utbetalt», og at «Vanligvis vil utbetalingstidspunktet følge umiddelbart etter at vedtak er gjort og ytelsen er beregnet».

I all hovedsak vil etterbetalingen være klar til utbetaling på vedtakstidspunktet. Men av ulike administrative årsaker kan det være at etterbetalingen er klar på et senere tidspunkt. Fristen løper fra det tidspunktet etterbetalingen er klar til utbetaling. Det kan derfor forekomme at Arbeids- og velferdsetaten i sin kommunikasjon kan oppgi en annen frist til kommunen enn den som følger av vedtaket. Det er fristen som blir oppgitt fra Arbeids- og velferdsetaten som skal følges, dersom denne er etter vedtaksdato.

3. I en av klagesakene har NAV-kontoret tilfeldigvis oppdaget at NAY har utbetalt for mye i refusjon til NAV-kontoret. NAV-kontoret har sørget for å utbetale til klager beløpet som trukket for mye i etterbetalingen.

Vi ser at det er behov for å få dokumentert hvilke beløp av NAV-kontorets refusjonskrav som NAY har tatt hensyn til. Vi mener det er nødvendig for å kontrollere at det ikke, som i eksemplet over, gis refusjon for et høyere beløp enn det loven gir hjemmel til. Vi lurer på om NAY fatter et vedtak hvor det framgår hva som er etterbetalt, hvilke beløp det er gitt refusjon for og hva tjenestemottaker eventuelt får utbetalt av etterbetalingen.

Arbeids- og velferdsdirektoratet sin vurdering:

Det er kommunene som fremsetter kravet om refusjon i etterbetalingen i ytelser etter folketrygdloven eller lovene om krigspensjonering. Av rundskrivet til sosialtjenesteloven § 26, fremkommer det nærmere krav til fremgangsmåte når kommunen skal vurdere å kreve refusjon.

Utbetalingsenhetene NØP og NØS vil gjøre en kontroll av formål og periode kommunen søker refusjon for. Kommunen kan aldri stilles bedre enn det som er brukers nettopproveny, altså allerede utbetalt økonomisk stønad minus ev skattetrekk og andre trekk. Det er vanskelig å kunne svare på hva som konkret har skjedd i saken det refereres til.

De enkelte utbetalingsenhetene registrerer opplysningene som det her spørres om, men det fattes ikke et eget vedtak om dette. Selve vedtaket om refusjon fattes etter sosialtjenesteloven og dette kan bruker ev påklage. Vi anbefaler at utbetalingsenhetene kontaktes dersom det er spørsmål knyttet til de overnevnte spørsmål; hva som er etterbetalt, hvilke beløp det er gitt refusjon for og hva tjenestemottaker ev har fått utbetalt.

Med hilsen

Tormod Moland
kontorsjef
Kontor for hjelpemidler og levekår

Mari Pleym
seniorrådgiver
Kontor for hjelpemidler og levekår

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur

Kopi til

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
Statsforvaltaren i Rogaland
Statsforvaltaren i Vestland
Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Oslo og Viken
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag

Mottakerliste

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark